

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפך (קידושין ל.)

מערכת: 073-249-0403

m@sdaf.co.il

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל

גלבי"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גלייך
430-1

זבחים דף ס"ב, יום שב"ק פרשת חיי שרה - כ"ד מר חשוון תשפ"ו

דף ס"ב - ע"א

קרבן כבש ויסוד וריבוע - מעכב משום שנאמר בהם 'המזבח' לעכב. מידת אורך רוחב וקומה - אינם מעכבים, ובלבד שלא יפחות ממוצב שעשה משה, והוא חמש אמות אורך וחמש רוחב, שיהא מקום המערכה אמה על אמה.

'ונתתה אותה תחת כרכוב המזבח ולמטה' - לרבי: 'כרכוב' זה כיור ומעכב, לרבי יוסי ברבי יהודה: 'כרכוב' זה סובב ומעכב.

כרכוב זה עמוד מעל המכבר באמצע המזבח ועשוי לנוי, והיה שם עוד כרכוב בראש המזבח באמה שבין קרן לקרן ובאמה שבמקום הילוך רגלי הכהנים, שהעמיקו סובב כמו חריץ עמוק מעט, להיות להם שפתו היפה מעקה קטן סביב, כדי שלא יחליקו הכהנים.

דף ס"ב - ע"ב

גזירים שעשה משה: אורכם ורוחבם - אמה כמקום המערכה. והעובי - כמחק גודש סאה, לרבי ירמיה: היו אמה גדומה (קצרה), שלא יצאו חוץ למערכה ועיכב את הכהנים להקיף. **לרב יוסף**: אין צריך גדומה רק מצומצמת, שנאמר 'על העצים אשר על האש אשר על המזבח', שלא יהיו עצים יוצאים מהמזבח כלום.

כבש היה לדרום המזבח אורך 32 על 16 אמות שנאמר 'ושחט אותו על ירך המזבח צפונה', שיהא ירך בצפון ופניו בדרום כאדם השוכב. ואין לפרש שיהא ירך ופניו בצפון כאדם היושב זקוף, שנאמר 'רביעי' ו"א: משום שנאמר 'ומעלותיהו פנות קדים', כל פינות שאתה פונה לא יהיו רק דרך ימין למזרח. ואין לפרש שמאל למזרח, שנאמר בים של שלמה 'שלשה פונים צפונה, ושלשה פונים ימה, ושלשה פונים נגבה, ושלשה פונים מזרחה', תיבות 'פונים' מיותר, אלא ללמד שכל פינות שאתה פונה לא יהיו רק דרך ימין למזרח.

אזיר יש בין כבש למזבח - שנאמר 'ועשית עולותיך הבשר והדם', מה דם בזריקה אף בשר בזריקה, שעומד על הכבש וזורק. ואין לפרש שעומד בצד מערכה וזורק, שהרי לזה אין צריך ריבוי שהרי למערכה דלוקה הוא זורק ואי אפשר שלא בזריקה. **לרב פפא**: לומדים בשר מדם שאזיר קרקע מופסיק.

שני כבשים קטנים יוצאים מהכבש שבהם פונים ליסוד ולסובב, ומובדלים מהמזבח מלא נימא - **לרב יוסף**: שנאמר סביב, **לרבי אבהו**: שנאמר רבעו.

הכבש והמזבח 62 אמות - והגם שאורך כל אחד 32 אמות, ראש הכבש פורח אמה על היסוד ואמה על הסובב.

כל הכבשים היו אורכם שלש אמות לכל אמה גובה - חוץ מכבש של מזבח שהיה שלש אמות ומחצה ואצבע ושליש אצבע מאגודל, שעולים בו במשא איברים כבדים והוא חלק, צריך שיהא משופע ביותר ונוח לעלות.

זבחים דף ס"ג, יום א' פרשת תולדות - כ"ה מר חשוון תשפ"ו

דף ס"ג - ע"א

משנה. מנחות נקמצות בכל מקום בעזרה, ונאכלות לפנים מהקלעים, לזכרי כהונה, בכל מאכל, ליום ולילה עד הצות.

מנחה שנקמצה בהיכל - כשירה, שכן מצינו בסילוק בזיכים שהם אזכרה למנחת לחם הפנים, וסילוקם מעל שלחן הפנים שבהיכל במקום קמיצה של מנחות.

קמיצה כשירה בכל מקום בעזרה - שנאמר 'וקמץ משם', ממקום שרגלי הזר עומדות. ואין לומדים ממה שהוקש להגשה שיקמץ בקרן מערבית דרומית.

קמץ בשמאל - יחזיר ויקמץ בימין שנאמר 'משם', ומקום שקמץ כבר.

שלמים ששחטם בהיכל - (לרבי יוחנן) כשרים, שנאמר 'ושחטו פתח אהל מועד', ולא יהא טפל חמור מהעיקר.

הקיפו עובדי כוכבים כל העזרה - נכנסים כהנים להיכל ואוכלים שם קדשי קדשים שנאמר 'בקדש הקדשים תאכלנו'. ולולי הפסוק אין ללמוד ממה שנאמר 'בחצר אהל מועד יאכלוה' ולא יהא טפל חמור מהעיקר, שלא אמרו כן רק לעניין עבודה, שאדם עובד במקום רבו, אבל לא לעניין אכילה, שאין אדם אוכל במקום רבו.

דף ס"ג - ע"ב

משנה. חטאת העוף - נעשית על קרן דרומית מערבית שנאמר 'לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה

לבונה כי חטאת היא, חטאת קרויה מנחה, ומנחה קרויה חטאת, מה חטאת טעונה צפון גם מנחה טעונה צפון, ומה מנחה בקרן מערבית דרומית גם חטאת בקרן מערבית דרומית.

קרן דרומית מערבית משמשת למטה: א. חטאת העוף, ב. הגשות, ג. שיירי הדם. **משמשת למלמלה: א.** ניסוך היין, ב. המים, ג. עולת העוף כשהיא רבה במזרח.

נאמר בהגשת מנחה 'לפני ה' ומשמע במערב, ונאמר 'אל פני המזבח' ומשמע בדרום - הא כיצד? מגישה בקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן ודיו. **לרבי אליעזר**: מביאה בדרומה של קרן שמקיים גם אל פני המזבח וגם לפני ה', שסובר שכל המזבח עומד בצפון, נמצא דרום המזבח נגמר נגד הפתח. אבל לא מביאה במערבה של קרן, שמקיים רק לפני ה' ולא אל פני המזבח.

מליקת חטאת העוף - כשירה בכל מקום במזבח, בין למעלה בין למטה, ולא אמרו למטה רק להזהא. ואם מיצה הדם בכל מקום במזבח כשירה, שהרי אם היזה ולא מיצה כלל כשירה, ובלבד שיתן מדם הנפש בהזאה שנעשה תחילה מחוט הסיקרא ולמטה.

זבחים דף ס"ד, יום ב' פרשת תולדות - כ"ו מר חשוון תשפ"ו

דף ס"ד - ע"א

עולת העוף - מקומה במזרח מפני שקרובה לבית הדשן. ואם רבה היא - נעשה בקרן מערבית דרומית.

בא וראה מה כח הכהנים - שאין להם קל בעופות יותר ממוראה ונוצה, ופעמים שהקה זורקם יותר משלשים אמה, כשנעשה בקרן מערבית דרומית שזורקה אלכסון של 22 על 22 אמה ועוד שלשה טפחים שבית הדשן משוך מהכבש, נמצא אלכסונו יותר 31 אמה עם מקום עמידתו.

מי שזכה בתרומת הדשן - נטל מחתה של כסף ועלה לראש המזבח, ופינה את הגחלים אילך ואילך, וחתה מהמאוכלות הפנימיות ויורד. הגיע לרצפה, מחזיר פניו כלפי צפון, והולך למזרח של כבש כעשר אמות, צבר את הגחלים על גבי הרצפה רחוק מהכבש שלשה טפחים, במקום שנותנים מוראה ונוצה ודישון מזבח הפנימי והמנורה.

לניסוך היין והמים ולעולת העוף (כשרבה במזרח) - העולים לקרן מערבית דרומית עולים בדרך שמאל, נסכים - שמא יתעשנו כשיקיף את המערכה בעשן המערכה, ועולת העוף - שמא תמות בעשן. וכהן גדול שעולה להקטיר, מקיף ברגל דרך ימין ואין היין בידו, וכשבא למקום שנסכים נותנים לו יין לנסך.

דף ס"ד - ע"ב

כל העולים למזבח עולים דרך ימין במזרח ויורדים דרך שמאל במערב - חוץ מהעולה לניסוך היין והמים ועולת העוף כשרבה במזרח, שעולים דרך שמאל במערב ויורדים דרך שמאל במערב, עולים דרך שמאל ויורדים דרך שמאל.

משנה. חטאת העוף כיצד נעשית? מולק ראשה ממול ערפה, ואינו מבדיל, ומולק סימן אחד לבד/ ואוחז בראש ובגוף, ומזה דמה על קיר המזבח, ולא על קיר של כבש או של היכל או של אולם. ולא על קיר העליון של המזבח, רק על קיר התחתון, כדי ששיירי הדם יתמצה על היסוד, שנאמר 'והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח', קיר שהשיירים שלו מתמצים ליסוד. ואין לפרש שיהא למעלה ולאחר מכן למטה, שנאמר 'מצה' ולא 'ימצה'. ואין למזבח מחטאת העוף אלא דמה, וכולה לכהנים.

כיצד מולקים חטאת העוף? אוחז גפיו בשתי אצבעות, ושתי רגליו בשתי אצבעות, ומותח צווארה על רוחב גודלו ומולקה. ובכרייתא אמרו שאוחז את הציפור על גב היד, ואוחז גפיו בשתי אצבעות, ושני רגליו בשתי אצבעות, ומותח צווארה על רוחב שתי אצבעותיו, ומולק. וזו מהעבודות הקשות שבמקדש, כמו קמיצה וחפינה.

משנה. עולת העוף כיצד נעשית? עלה לכבש ופנה לסובב, בא לו לקרן דרומית מזרחית, מולק ראשה ממול ערפה, ומבדיל בשני סימנים, ומיצה דמה על קיר המזבח/ נטל הראש והקיף בית מליקתו למזבח, שדוחקו בקיר כדי שיתמצה דם הראש, וספגו במלח, וזרקו על האשים/ הסיך את המוראה ואת הנוצה ובני מעיים היוצא עמה, והשליכם לבית הדשן/ שיסע את הגוף בין אגפיה, ולא הבדיל, ואם הבדיל, כשר/ ספגו במלח וזרקו על גבי האשים/ לא הסיך מוראה ולא הנוצה ובני מעיים היוצאים עמה, ולא ספגו במלח, כל ששינה בה מאחר שמיצה את דמה, כשירה.

הבדיל שני הסימנים בחטאת או שלא הבדיל בעולה - פסול. מיצה דם הראש ולא דם הגוף - פסולה. מיצה דם הגוף ולא דם הראש - כשירה.

חטאת העוף - שמלקה שלא לשמה, או מיצה דמה שלא לשמה, או לשמה ושלא לשמה, או שלא לשמה ולשמה, פסול. **עולת העוף** - כשירה, ולא עלתה לבעלים לשם חובה.

חטאת ועולת העוף שמלקה ושמייצה דם לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו - פסול ואין לו כרת. חוץ לזמנו - פיגול וחייבים עליו כרת. ובלבד שיקריב המתיר כמצוותו. כיצד? מלק בשתי ידיה ומיצה דם חוץ לזמנו, או שמלק חוץ לזמנו ומיצה דם בשתיקה, או שמלק ומיצה דם חוץ לזמנו, זהו שקרב המתיר כמצוותו. אבל אם מלק חוץ למקומו ומיצה דם חוץ

לזמנו, או שמלק חוץ לזמנו ומיצה הדם חוץ למקומו, או שמלק ומיצה הדם חוץ למקומו. חטאת העוף שמלקו שלא לשמה ומיצה הדם חוץ לזמנו, או שמלק חוץ לזמנו ומיצה דמו שלא לשמה, או שמלק ומיצה הדם שלא לשמה, זהו שלא קרב המתיר כמצוותו.

חשב לאכול כזית בחוץ כזית למחר, כזית למחר כזית בחוץ, כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר, כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ - לת"ק: פסול ואין בו כרת. **לרבי יהודה:** אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום, פיגול וחיבים עליו כרת, ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן, פסול ואין בו כרת.

חשב לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית - כשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפים.

זבחים דף ס"ה. יום ג' פרשת תולדות - כ"ז מר חשוון תשפ"ו

דף ס"ה - ע"א

המתנדב עוף מביא גם פרידה אחת - ואינו צריך שני גוזלות, שנאמר 'הקריבו'.

מליקה בכהן ולא בזר - ואין לומדים בקל וחומר מבן צאן שקבע לו צפון ולא קבע לו כהן, משום שנאמר 'אל הכהן'.

מליקה על ידי כהן ולא בסכין - ואין לומדים בקל וחומר משיטה שלא קבע לה כהן וקבע לה כלי, שנאמר 'כהן ומלק', וכי תעלה על דעתך שזר קרב למזבח, אלא ללמד שיהא מליקה בעצמו של כהן.

מליקת עולת העוף למעלה מחוט הסיקרא - שנאמר 'ומלק והקטיר', מליקה תהא כהקטרה בראש המזבח.

מולק ממול העורף ולא מהצוואר - שנאמר כאן 'ומלק' ונאמר בחטאת העוף 'ומלק', מה להלן ממול עורף אף כאן.

מבדיל בשני סימנים - שנאמר 'ומלק והקטיר', מה הקטרה הראש לעצמו והגוף לעצמו, שנאמר 'הקטיר אותו' להקטרת הגוף, 'הקטיר המזבח' להקטרת הראש, כך מליקה הראש לעצמו וגוף לעצמו.

ונמצה דמו כולו אל קיר המזבח - ולא על קיר הכבש או של היכל, ועל קיר העליון ולא התחתון, שנאמר 'ומלק והקטיר ונמצה דמו', וכי לאחר שהקטיר חוזר וממצה, אלא מה הקטרה בראש המזבח אף מיצוי. הא כיצד, עולה בכבש ופונה לסובב, ובא לו לקרן דרומית מזרחית, מולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל וממצה מדמה על קיר המזבח.

עשאה למטה מרגליו - לת"ק: אפילו אמה כשירה, שהרוצה לעשות מערכה על גבי סובב ולהקטיר, עושה, נמצא מיצוי שתחת הסובב סמוך למקום הקטרה. **לרבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב:** אינה נעשית רק בראש המזבח, שאין עושה מערכה על הסובב.

'הסיר את מראתו' - זו זפק. 'בנוצתה' - א. לת"ק: מלמד שיטול את הנוצה עמה, ולא יקדיר בסכין ויטול את הזפק לבדו. **ב. לאבא יוסי בן חנן:** מלמד שנטול קורקבנה עמה. **ג. לתנא דבי רבי ישמעאל:** שחותר בסכין כמו ארובה, כדי שיטול בנוצה כנגד הזפק ולא יותר.

דף ס"ה - ע"ב

'ישסע' - אין שיוסע אלא ביד וכן הוא אומר 'וישסעהו כססע הגדי'.

לתנא במשנה אם הבדיל בחטאת העוף פסולה, ולרבי אלעזר ברבי שמעון כשירה. ונתבארו כמה דרכים במה נחלקו:

א. לרב חסדא: 'תנא קמא' סובר מיצוי לאחר הזאה בחטאת העוף מעכב, וכיון שבעל כרחו ממצה, אם יבדיל נמצא עושה כל מעשה עולה בחטאת ופסולה. ולרבי אלעזר ברבי שמעון אינו מעכב, ולכן אם רצה מבדיל, ולא ימצה לאחר הבדלה, ונמצא שלא עשה מעשה עולה, והבדלה הוא סתם חיתוך בשר.

ב. לרבא: 'תנא קמא' סובר אם שהה שיעור שהיה בין סימן לסימן - לא פסל, ולכן חטאת שהבדיל בה הגם שאי אפשר בלי שהיה בין סימן לסימן שחותר רוב בשר, כיון שבקרבן עולה לא נפסל שהיה, נמצא עשה מעשה עולה בקרבן חטאת ופסולה. 'ורבי אלעזר ברבי שמעון' סובר שהיה בסימן שני בעולת העוף פסלה, ולכן חטאת שהבדיל בה, כיון שאי אפשר לה בלי שהיה בין סימן לסימן, אין כאן מעשה עולה.

ג. לאביי: הכל מודים שהיה בקרבן עולה בין סימן לסימן פסלה, 'תנא קמא' סובר חיתוך רוב בשר בחטאת לא מעכב, ואם מבדיל בלי שהיה יש כאן מעשה עולה, 'ורבי אלעזר ברבי שמעון' סובר רוב בשר בחטאת מעכב, וחתיכתו אחר סימן ראשון הוא, וכיון שאי אפשר בלי שהיה ביתיים אין כאן מעשה עולה.

ד. רבי שמעון בן אליקים בשם רבי אלעזר בן אבהו בשם רבי אלעזר בן אבהו בשם רבי אלעזר בן אבהו בשם רבי אלעזר ברבי שמעון: שמה שנאמר בחטאת העוף 'לא יבדיל', בא לומר שאינו צריך להבדיל, שכבר נאמר בעולת העוף 'הקריבו' לחלק בין חטאת לעולת העוף, ולמה נאמר שוב 'לא יבדיל', לומר שאינו צריך להבדיל, אבל אם הבדיל, אין כאן שנינו וכשר.

כיצד מולקים חטאת העוף? חותר שדרה ומפרקת בלי רוב בשר, עד שמגיע לוושט או לקנה, הגיע לוושט או לקנה חותר סימן אחד או רובו ורוב בשר עמו, ובעולה שנים או רוב שנים.

מיצה דם הגוף ולא דם הראש - כשירה שנאמר 'עולה'. **מיצה דם הראש ולא דם הגוף -** פסולה, שנאמר 'הוא'. ומסתבר לדרוש כן ולא להיפך, שרוב דמים מצויים בגוף.

הדרן עלך פרק קדשי קדשים

זבחים דף ס"ו. יום ד' פרשת תולדות - כ"ח מר חשוון תשפ"ו

פרק שביעי - חטאת העוף

דף ס"ו - ע"א

משנה. חטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת - כשירה.

עשה חטאת כמעשה חטאת לשם עולה או כמעשה עולה כגון שהבדיל בשני הסימנים - פסולה. ולרבי אלעזר ברבי שמעון שמבדילים בחטאת העוף כגון ששינה בהזאה, שלא היזה אלא מיציה, בין אם עשאה לשם חטאת ובין לשם עולה, פסולה.

עשה חטאת למעלה כמעשה עולה, כמעשה כולם - פסולה. **מלקה למעלה -** כשירה, שמליקה כשירה בכל מקום במזבח.

דף ס"ו - ע"ב

עולת העוף שעשאה למעלה כמעשה עולה לשם עולה - כשירה. **עשאה כמעשה עולה לשם חטאת -** כשירה, ולא עלה לבעילה.

עשאה כמעשה חטאת לשם עולה, או שעשאה כמעשה חטאת כגון ששינה במיצוי, בין לשם עולה ובין לשם חטאת - פסולה. **עשאה למטה כמעשה כולם -** פסולה.

זבחים דף ס"ז. יום ה' פרשת תולדות - (ער"ח) כ"ט מר חשוון תשפ"ו

דף ס"ז - ע"א

משנה. וכולם (חטאת ועולת העוף) אף שנפסלו: א. מליקתם מטהרת מידי גבילה, **ב.** אין מטמאים בבית הבליעה כגבילת עוף טהור. **ג.** מועלים בהם, הואיל ונפסלו ואין בהם שעת היתר לכהנים לא יצאו מידי מעילה, חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת, שכשירה יש לה שעת היתר לכהנים, ושוב אין מועלים בה.

עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת: אם שינה במיצוי - לדברי הכל מועלים בה. ואם שינה במליקה שלא הבדיל בשני סימנים - **לרבי אליעזר:** מועלים בה, שהרי היא עולה ומי הוציאה ממעילתה. **לרבי יהושע:** אין מועלים בה, כיון ששינה שמה ומעשה ומקומה לשם חטאת, נעשית חטאת.

הביא רבי אליעזר הוכחות לשיטתו:

רבי אליעזר מוכיח שמועלים בה - בקל וחומר מקרבן חטאת שאין מועלים בה לשמה, וכששינה שמה מועלים בה, עולה שמועלים בה לשמה, אינו דין שימעלו בה כששינה שמה? **רבי יהושע** דחה: שחטאת שינה שמה לדבר שיש בו מעילה.

רבי אליעזר מוכיח מקדשי קדשים ששחטם בדרום לשם קדשים קלים - ששינה שםם לדבר שאין בו מעילה ומועלים בהם. **רבי יהושע** דחה: משום ששינה שםם לדבר שיש בו איסור והיתר, שהרי אימורי קדשים קלים מועלים בהם, תאמר בעולת העוף ששינה שמה לדבר שכולו היתר.

רבי אליעזר מוכיח מקרבן אשם ששחטו בצפון לשם שלמים - ששינה שמו ומועלים בו. **רבי יהושע** דחה: לפי שלא שינה מקומו.

רבי אליעזר מוכיח מקרבן אשם ששחטו בדרום לשם שלמים, ששינה שמו ומקומו ומועלים בו. **רבי יהושע** דחה: משום שלא שינה מעשיו. ולא הוכיח לו רבי אליעזר מקרבן אשם ששחטו בדרום לשם שלמים בשנינו בעלים, ששינה שמו ומקומו ומעשיו, שירד לסברת רבי יהושע שעולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת, כיון שמלק בה סימן אחד, נמשכת ונעשה חטאת העוף, שמקודם שחל עליה שם פסול עולה משום עשיית מטה. חל עליה שם חטאת העוף כשירה.

חטאת העוף שעשאה למעלה חטאת ללידה ונקרב כבר העולה, ואשה אחרת היתה חטאת העוף שעשאה למעלה כמעשה עולה, ששמלק סימן אחד, נמשכת במליקת סימן שני ונעשית עולת העוף, וכשירה. לרב אשי: לא אמר רבי יהושע דבריו רק בעולת העוף שעשאה למטה, שאין עולת העוף למטה, אבל חטאת שעשאה למעלה מאחר שמליקה כשירה בכל מקום, משעה שמלק סימן אחד נפסלה.

דף ס"ז - ע"ב

אשה שהיתה צריכה להביא חטאת ללידה ונקרב כבר העולה, ואשה אחרת היתה צריכה להביא קרבן עולה שכבר נקרב החטאת, ולקחו קן בעירוב, וקבעו אחת לחטאת זו, ואחת לעולת זו, ונתנו לכהן: עשה כולם למעלה לשם עולה - עולה כשירה וחטאת פסולה. **עשה כולם למטה -** חטאת כשירה ועולה פסולה. **אחת למעלה ואחת למטה -** כולם פסולות, שאני אומר חטאת קריבה למעלה ועולה למטה. וגם לרבי יהושע שעולה שקרבה למטה לשם חטאת נמשכת ונעשית עולת העוף, הוא רק אם הכל של אדם אחד, ולא בקרבנות של שני בני אדם, משום איך קרבה של זו יעלה לזו שאין לה חלק בו.

שתי נשים שלקחו שלשה קינים בעירוב, זו צריכה שתי עולות וחטאת, וזו צריכה שתי חטאות ועולה. ופירשו באחד מהקינים עולה לזו וחטאת לזו, וקן השני הניחו סתומה, שלא פירשו איזה חטאת ואיזה עולה, והשלישי פירשו זו עולה וזו חטאת, אבל שמות הבעלים לא פירשו. הרי חטאת לזו ועולה לזו, וקן סתומה, וקן מפורשת - צריך להקריב שתי הקינים הללו סתם על שתייהם, העולות למעלה וחטאות למטה, והחטאת לזו והעולה לזו חטאת להקריב לשם בעליהם, **נתנו לכהן: עשה כולם למעלה,** שסבר שכולם עולות - כל החטאות פסולות והעולות כשירות. **עשה כולם למטה,** שסבר כולם חטאות - כל העולות פסולות והחטאות כשירות. **עשה חצי למעלה וחצי למטה -** אין כשירה רק קן סתומה, שמאחר שלא נתפרש בליקחת בעלים מתפרש בעשיית כהן, והיא מתחלקת ביניהם הואיל ולקחו בעירוב, האחת יוצאה בה ידי חטאת וראתה יצאתה בה ידי עולה. אבל שני קינים המפורשים פסולים, וגם לרבי יהושע פסולה הקן שלא היה מפורשת לשם בעלים גם מה שנעשה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת, שלא אמר רבי יהושע שנעשה חטאת רק להוציאה מידי מעילה, ולא שתעלה לבעלים לשם חובה.

האשה שאמרה הרי עלי קן אם אלד זכר, וילדה זכר - מביאה שתי קינים, קן אחת של שתי עולות נגדרה, וקן אחת של עולה וחטאת לחובתה: **נתנה לכהן -** צריך הכהן לעשותם שלש העולות למעלה, וחטאת האחת למטה. **עשה הכהן שתיים למעלה ושתיים למטה** שסבר שתי הקינים לחובתה: **אם שתי הקינים היו של מין אחד,** ששנייהם תורים או בני יונה - תביא עוד אחת מאותו המין לעולה. **היו משני מינים,** שקן אחד תורים וקן בני יונה - תביא שתיים, תור ובני יונה, ויקריב שניהם למעלה, שהוא ספק איזה קן מהראשונים קרב אחרון לנגדה ונפסל ממנו גזול אחד, וצריכה להשלימו מאותו המין.

'פרשה נדרה' - שכשנגדרה הרי עלי קן פירשה המין שתביא, ואינה יודעת אם פירשה תורים אם בני יונה, והיא נתנה שני קינים לכהן ועשה אחת למעלה ואחת למטה: **אם היו שתי הקינים שהביאה ממין אחד -** צריכה להביא עוד שלשה למעלה. **אם הביאה משני מינים -** תביא ארבע, שמתחילתה הוזקקה להביא שלשה קינים, שנים לנגדה אחד מתורים ואחד מבני יונה, והשלישי לחובתה מאיזה מין שתירצה. והיא הביאה שנים ונקרב ראשון לחובתה, ונשאר השני לנגדה ונפסל הימנו גזול אחד, לפיכך אם ממין אחד היו הראשונים צריכה שתביא אחד מאותו המין להשלים הנפסל, וקן שלם ממין אחר. ואם שני מינים היו צריכה שתביא ארבע וכולם עולות, שמתחלה איזה מין קרב אחרון צריכה להשלים מאותו המין גזול הנפסל, ולהביא קן שלם ממין אחר, נמצא שאינה יודעת אם צריכה תור ושני בני יונה, או בני יונה ושתי תורים, לפיכך תביא שתי תורים ושני בני יונה, ותאמר אחד מאילו שממין בני יונה יהיה תחתיו, והשני יהא נדבה, וקן השני הוא ספק פירושה.

'קבעה נדרה' - שאמרה הרי עלי קן להביאו עם חובתי, ופירשה, ואינה יודעת מה פירשה, והביאה שתי הקינים ונתנה לכהן ועשה כמו שאמרנו: **אם היו שתי הקינים שהביאה ממין אחד -** צריכה שתביא עוד חמשי יודעו למעלה לעולה, **ואם היו משתי מינים -** תביא עוד שש. שמאחר שקבעה

נדרה עם חובתה, הוקבע עליה קרבן גדול של שלש עולות יחד. וזו שלא ידעה מה פירשה, הווקעה להביא חמש עולות יחד. אחת חובתה וד' לגדרה, ומשתי הקנינים שהביאה לא עלה כלום לגדרה, ולא די לה בהשלמת קן שני ממיין אחד, שהרי קבעה להביא שני העולות של נדרה עם מין חובתה. ואם היו משני מינים, ואינה יודעת איזה מין קרב תחילה לחובתה שתיביא מאותו המין נעם ד' של ספק פירושה לקביעותה, תביא שש, שתי תורים ושני בני יונה לספק פירושה, ותור ובן יונה לקביעותה. **נתנה לכהן ואינה יודעת** אם שתי הקנינים היו תורים, או בני יונה, או שהיה קן אחד מזה ואחד מזה, הלך הכהן ועשה, ואינו יודע אם עשה כולם למעלה או למטה, או חציים למעלה וחציים למטה: צריכה להביא עוד ארבעה גוזלות לגדרה. משני מינים לספק פירושה, ושתיים לעולת חובתה, תור ובן יונה, שמא הראשונים נעשו כולם למטה ואינה יודעת מאיזה מין והכל הולך אחר החטאת, [וצריכה] להביא עולה מאותו מין, ואם שמא הראשונים חצי למעלה וחצי למטה, ובקן שקרב ראשון יצאה ידי חובתה, והיא קבעה להביא עולה מאותו המין עם נדרה וצריכה להביא עולתה מאותו המין הנה, לכן תביא עם ספק פירושה תור ובן יונה, וממה נפשך אם קן שקרב ראשון היו תורים וקרב מהם עולה למעלה והיא לחובתה, הרי היא מביאה עכשיו תור עם נדרה משום קביעותה, ואם היה מבני יונה והוקבע עליה להביא בן יונה עם נדרה הרי מביאתה, ולא נעשו כולם למטה וצריכה להביא עולתה מאותו המין הרי משתיים שהיא מביאה עכשיו לחובתה ועלה לה אחד מהם והשני נדבה. ועוד תביא חטאת אחת מאיזה מין שתצצה, שמא הראשונים כולם נעשו למעלה, והרי לו זוג ממיניו לעולה משתיים שהביאה חובתה משתי מינים, והגם שכבר קרב עולת חובתה, אינה צריכה לקדקד להביא חטאת מאותו מין הראשון, ולחטאים: הסבורים שהכל הולך אחר החטאת, לכן הואיל ועל כרחיה היא מביאה עכשיו שתי עולות, תזווג לו אותה שממינו. ולבן עזאי: שהכל הולך אחר הראשון תביא שתי חטאות, שמא הראשונים למעלה נעשו, וכבר יצאתה ידי עולה, וצריכה להביא חטאתה מאותו המין, לפיכך תביא שתי חטאות משתי מינים.

ועל זה אמר רבי יהושע כשהוא חי קולו אחד כשהוא מת קולו שבעה - שאם הוא חי אין לו רק קול אחד, וכשהוא מת קולו שבעה: ב' קרניו - ב' חוצרות, ב' שוקי - ב' חללים, עורו לתוף, מעיים לגבלים, בני מעיו לכינורות. וכך גם כן כשנדרה תחלה ואינה יודעת מה פירשה אינה צריכה להביא רק ד' גוזלות, וב' לחובתה אחת לעולה ואחת לחטאת, ועכשיו שכבר הביאה ארבע גוזלות צריכה להביא ארבעה לגדרה וארבעה לחובתה.

זבחים דף ס"ח. יום ו' פרשת תולדות - (ר"ח) א' כסליו תשפ"ו

דף ס"ח - ע"א

משנה. כל הפסולים שמלוק - מליקתם פסולה, ואינם מטמאים בבית הבליעה, משום שהעולה מליקתם שאם עלו לא ידרו, שהרי הפסול בקודש, הועיל גם להוציא מידי נבילה. **מלוק בשמאל או בליה, או ששחט חולין בפנים וקדשים בחוץ** - אינם מטמאות בבית הבליעה.

מלוק בסכין, או מלוק חולין בפנים, או קדשים בחוץ, או מלוק תורים שלא הגיע זמנם, או בני יונה שעבר זמנם, או שיבשה כנפיה, או שנסמית עינה, או שנקטעה רגלה - מטמא בבית הבליעה.

דף ס"ח - ע"ב

זר שמלוק - לרב: מטמא בבית הבליעה, ואינו דומה לשמאל - שיש לה הכשר ביום הכיפורים, ולילה - שיש לה הכשר באיברים ופדורים. אבל מליקת זר הגם שיש לו הכשר בשחיטה, שחיטה אינה עבודה. והגם שהוא כשר בכמה, אין לומדים בכמה. ומה שלמדו יוצא שאם עלה לא ירד ממה שכשר בכמה, עיקר סמיכתו על ריבוי מהנאמר 'זאת תורת העולה'. **לרבי יוחנן:** לומדים בכמה שזר אינו מטמא בבית הבליעה.

שחיטת פרה פסולה בזר - שלומדים מהנאמר 'אלעזר וחוקה' - ולא משום ששחיטה היא עבודה, שהרי היא קדשי בדק הבית, רק כמראות נגעים שצריכה כהונה.

'זה הכלל כל שפסולו בקודש אינו מטמא בבית הבליעה' - לרבות שחיטת קדשים בפנים. **'לא היה פסולו בקודש מטמא בבית הבליעה'** - לרבות מליקת חולין בחוץ.

זבחים דף ס"ט. יום שב"ק פרשת תולדות - ב' כסליו תשפ"ו

דף ס"ט - ע"א

מלקה זר או פסול, הפיגול והגותר והטמא - אינם מטמאים בבית הבליעה. (כשיטת רבי יוחנן לעיל סח).

קמיצת זר - תרד, מליקת זר - לא תרד, והגם ששניהם ישנם בכמה (לדברי האומר יש מנחה בכמה), אין לומדים קמיצה במקדש שחיטת בכמה, שאין קידוש כלי שרת במנחה בכמה, לכן אין קמיצה זו דומה לזו.

להאומר יש מנחה בכמה - יש עופות בכמה. **להאומר אין מנחה בכמה** - אין עופות. שנאמר 'זבחים' ולא מנחות, 'זבחים' ולא עופות.

מליקה לפנים - אינה מטמאה בגדים בבית הבליעה, שנאמר 'טריפה', כטריפה שאינה מתרת את האיסור, יצא מליקה לפנים שהיא מתרת האיסור (שבחייה לא היה ראוי להיקרב לגבוה והותר במליקה זו). **המולק קדשים בחוץ, ומולק חולין בין מבפנים בין מבחוץ** - הואיל ואין מתירים את האיסור, מטמאים בגדים בבית הבליעה.

שחיטת חולין לפנים - אינה מטמאה בבית הבליעה, שנאמר 'טריפה', כטריפה ששווה בפנים כבחוץ, יצא שחיטת חולין בפנים, שבחוץ אינה מטמאה גם היא טריפה. **שחיטת קדשים בין מבפנים ובין מבחוץ** - אינה מטמאה בבית הבליעה, כיון שבחוץ הועיל לחייב כרת, הועיל לטהר מידי נבילה. אבל **מליקת קדשים בחוץ** - מטמאה בבית הבליעה, ואינו נלמד ממליקת קדשים בפנים, שדנים דבר שלא בהיכשרו מדבר שלא בהיכשרו, ואין דנים דבר שלא בהיכשרו מדבר שבהיכשרו (חוץ מיוצא).

דף ס"ט - ע"ב

משנה. מלך העוף ונמצאת טריפה, נחלקו תנאים בדבר:

לרבי מאיר: אינו מטמא בבית הבליעה - שעל שחיטתה לומדים בקל וחומר מנבלת בהמה שמטמא במגע ובמשא ושחיטתה מטהרת טריפה מטמאה, נבילת העוף שאינו מטמא במגע ובמשא אינו דין ששחיטתה מטהרת טריפה מטמאה. ומה שציינו בשחיטה שמכשיר לאכילה ומטהר טריפה, גם מליקה שמכשיר באכילה תטרה טריפה. ואין אומרים דיה כבהמה שרק שחיטה מטהרת ולא מליקה, שדורש ממה שנאמר 'זאת תורת הבהמה והעוף', הרי בהמה אינה שוה לעוף, שהרי בהמה - מטמא במגע ובמשא ועוף לא, עוף - מטמא בגדים בבית הבליעה ובהמה לא, אלא לומר לך מה בהמה דבר שמכשיר לאכילה מטהר טריפה מטמאה, כך גם עוף.

לרבי יהודה: גם מליקה וגם שחיטה מטמא בבית הבליעה - שנאמר 'נפש אשר תאכל נבלה וטרפה', לרבי למה נאמרה, אם טריפה חיה וכוונת הכתוב על טריפה שמתה, הרי נבילה אמורה. ואם טריפה אינה חיה, הרי היא באריה בכלל נבילה, רק להביא טריפה ששחטה ששחטה.

לרבי יוסי: שחיטה מטהר בקל וחומר מנבלת בהמה, אבל לא מליקה - כי 'דיה כנבלת בהמה'.

'דין דאורייתא הוא - שנאמר 'ויאמר ה' אל משה ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים', קל וחומר לשכינה ארבעה עשר יום, רק דיו לבא מהדין להיות כנידון.

זבחים דף ע'. יום א' פרשת ויצא - ג' כסליו תשפ"ו

דף ע' - ע"א

בהמה טריפה שנשחטה - אינה מטמאה, שנאמר וכי ימות 'מן הבהמה', מקצת בהמה מטמאה ומקצת אינה מטמאה, ואיזו? טריפה שנשחטה.

נבלת עוף טמא - אינו מטמא בגדים בבית הבליעה, שנאמר 'נבלה וטרפה לא יאכל', מי שאיסורו משום כל תאכל נבילה, יצא זה שאין איסורו משום כל תאכל נבילה רק משום כל תאכל טמא.

חלב של נבלת בהמה טמאה - מטמאה, שנאמר 'וחלב נבלה וגו' ואכל לא תאכלוהו', מי שאיסורו משום כל תאכל חלב, יצאתה זו שאיסורה משום טמא. **חלב של נבלת חיה** - מטמאה, כי כמו שהטמאה שאין חלבה חלוק מבשרה (ששניהם אסורים) מטמאה, כך חיה שאין חלבה חלוק מבשרה (ששניהם מותרים) מטמאה. ועוד, שנאמר 'ואכל לא תאכלוהו', בחלב האסור באכילה הכתוב מדבר, ולא בחלב חיה שמוטר באכילה אם נשחטה.

'וחלב טריפה' - לאביי: נאמר שלא תאמר הואיל וטריפה אסורה מחיים כטמאה, דינה כטמאה שחלבה טמא. ונדחו דבריו, כי טמאה לא היה לה שעת הכושר ובטריפה היה לה. וגם טריפה מבטן, יש במינה שהיה לה שעת הכושר, מה שאין כן בטמאה. **לרבי:** באה התורה ללמד שאיסור נבילה או טריפה חל על איסור חלב, והאוכל לוקה משום חלב ומשום נבילה או טריפה.

פעמיים נאמר 'טריפה' לעניין נבילת העוף - א. למעט שחיטה שהיא לפנים, **ב.** לרבי יהודה: ללמד שטריפה שנשחטה מטמא בבית הבליעה, **לרבי מאיר:** למעט עוף טמא. ורבי יהודה ממעט עוף טמא מהנאמר 'נבלה'. ורבי מאיר דורש מכך שאינו מטמא רק אם אכל כזית בתוך כדי אכילת פרס, ואין אומרים הואיל וחידוש הוא מטמא גם כששהה באכילתה יותר מכך.

דף ע' - ע"ב

'וחלב נבילה וחלב טריפה' - בחלב בהמה טהורה הכתוב מדבר שחלבה טהור, ולא בחלב טמא, שנאמר 'טריפה' שיש במינה טריפה, ובהמה טמאה אין במינה טריפה. וכן חלב חיה חלבה טמא, שנאמר 'ואכל לא תאכלוהו', מי שחלבה אסור ובשרה מותר, יצא חיה שחלבה ובשרה מותר.

בשיטת רבי מאיר שמתה בבית הבליעה מליקת עוף טריפה - לרבי יוחנן: לא טיהר רבי מאיר במליקת טריפה רק בתמימים, ולא בבעלי מומים. **לרבי אלעזר:** גם בבעלי מומים, ובאוזנים ותרנגולים.

עגלה ערופה - טהורה, לפי שנאמר בה כפרה כקדשים. ונסתפק רבי ירמיה כשערף עז, אם היא טהורה, כיון שעז הוא מין בהמה, וכמו אוזנים ותרנגולים לרבי אלעזר, או שאינה טהורה לפי שאינה מין עגלה?.

חלב של שור הנסקל ועגלה ערופה האסור בהנאה - אינו מטמא, שנאמר 'כל חלב' ואינו צריך ללמד אם ערפה, שהרי גם היא טהורה וכל שכן חלבה, רק אם מתה קודם שערפה, וכבר נאסר בהנאה מחיים, שירידתה לנחל איתן היא אוסרת.

הדרן עלך פרק חטאת העוף

זבחים דף ע"א. יום ב' פרשת ויצא - ד' כסליו תשפ"ו

לזכות החתן והכלה לכבוד יום החופה
צבי מרדכי חיים בן בתיה הגיה איטה עב"ג הכלה שרה בת באשא רחל
לבניני עדי עד ודורות ישרים מבורכים וסיעתא דשמיא בכלל העיניגינים

פרק שמיני - כל הזבחים

דף ע"א - ע"א

משנה. כל הזבחים שנתערב בהם חטאות המתות או שור הנסקל - גם אם נתערב אחד מהם בריבוי של היתר, ימותו כולם.

נתערב בשור שנעבד בו עבירה שפסול להקרבה ומותר להדיט, כגון בשור שהמית אדם על פי עד אחד או על פי הבעלים, ברובע ונרבע, במקצה ונעבד, באתנן ומחיר, בכלאים ובטריפה, ביוצא דופן - ירעו עד שיסתאבו, ויבאו בדמי היפה שבהם מאותו המין.

נתערב בחולין תמימים - ימכרו החולין לצורכי אותו המין.

נתערב קדשים בקדשים: מין במינו - זה יקרב לשם מי שהוא, וזה יקרב לשם מי שהוא. **מין בשאינו מינו** - ירעו עד שיסתאבו, ויבאו בדמי יפה שבהם ממין זה, ובדמי היפה שבהם ממין זה, ויפסיד המותר מביתו.

דף ע"א - ע"ב

נתערב בככור ובמעשר - ירעו עד שיסתאבו, ויאכלו ככור וכמעשר.

כל שני מיני קדשים יכולים להתערב - חוץ מהחטאת והאשם, שניכרים זה מזה.

ממה ששינו במסכת תמורה שכל האסורים למזבח אסורים בכל שהם הרובע והגרבע וכו' - לא למדנו רק כשהמערבים אסורים לגבוה, וכאן למדנו שגם אלו אסורים להדיט אסורים. ומכאן לא שמענו אלו שאין אסורים בהנאה כגון רובע ונרבע בכמה הם אסורים, לכן שינו בתמורה שאסורים 'בכל שהם', וכאן השמיענו התנא מה תקנתם.

ממה ששינו במסכת עבודה זרה ששור הנסקל אסור בכל שהם - לא למדנו רק לאסור להדיט, אבל לא שנפסיד לגבוה. ומכאן לא שמענו רק לאסור קדשים שהוא מאוס לגבוה, אבל לעניין חולין הייתי אומר שאיסורי הנאה בטילים ברוב.

זבחים דף ע"ב. יום ג' פרשת ויצא - ה' כסליו תשפ"ו

דף ע"ב - ע"א

מי שהיו לו **חבילי של כלאי הכרם** - ידלוקו.

נתערבו באחרים, ואחרים באחרים, נחלקו תנאים בדבר - לרבי מאיר: כולם ידלוקו, שכל שדרכו למנות מקדש. ונחלקו אמוראים בשיטתו: **'לרבי יוחנן'** 'את' שדרכו להימנות שנינו, כלומר שאין לך אדם שמוכר בלי מיניו. **'לרבי לקיש'** 'כל' שדרכו להימנות שנינו, שכל שיש בני אדם

המקפידים ומוכרים במניין, אף על פי שיש שאין מקפידים כל כך ומוסיפים יתירה או מוכרים ביחד בלי מנין, אינם בטלים. **לחכמים:** יעלו באחד ומאתיים. ורק ששה דברים מקדשים את המתערב בהם, לפי שהם גדולים ודמיהם יקרים וחשובים במינם. ואלו הן: אגוזי פרך, רימוני באדן, חביות סתומות, חילפי תרדיון, קילחי כרוב, ודלעת יונית. ורבי עקיבא מוסיף ככרות של בעל הבית. הראוי לערלה ערלה, והראוי לכלאי הכרם כלאי הכרם.

דף ע"ב - ע"ב

בעלי חיים אסורים משום שאינם בטילים ברוב - לריש לקיש: רבי מאיר היא, שכיון שדרכם להימנות, הגם שיש שמוכרים אותם בלי מניין, אינם בטלים. **לרבי יוחנן:** 'לרב פפא' - היא לרבי יהושע ששנה בדיון ליטרא קציעות שכל דבר שיש בו מניין אינו בטל גם אם איסורו מדרבנן. {לרב אשי' (להלן דף ע"ג). הכל מודים שבעלי חיים חשובים ואינם בטלים}.

זבחים דף ע"ג. יום ד' פרשת ויצא - ו' כסליו תשפ"ו

דף ע"ג - ע"א

ליטרא קציעות שדרסה על פי עיגול ואינו יודע באיזו עיגול דרסה, או על פי חבית ואינו יודע באיזו חבית:

לשיטת רבי מאיר: לרבי אליעזר - רואין את העלינות כאילו הם פרודות, והתחנות מעלות את העלינות, שאם יש מאה בתחנות ובעלינות ביחד מותרים. **לרבי יהושע -** אם יש מאה כלים - יעלו, ואם לא - רק הפיות - אסורים, והשולים - מותרים.

לשיטת רבי יהודה: לרבי אליעזר - אם יש שם מאה יעלו וכו'. **לרבי יהושע -** גם אם יש שם שלש מאות לא יעלו, שכל שדרכו להימנות אינו בטל.

דרסה בעיגול ואינו יודע באיזה מקום בעיגול, אם לצפונה או לדרומה - לדברי הכל יעלו, כיון שהאיסור אינו בעין אין כאן כלל דבר שבמניין.

דף ע"ג - ע"ב

לרב אשי בעלי חיים הם חשובים, ואינם בטילים ברוב לדברי הכל. ולכן זבחים שנתערבו בהם בעלי חיים שאסורים, אסורים.

ואם ימשוך אחת מהבהמות, אינו נותר להקרבה מדין 'כל דפריש מרובא פריש' - לפי שעדיין עומד האיסור במקומו, וכל קבוע כמחצה על מחצה'. וגם אם יגודו כל הבהמות, אסור חכמים גזירה שמו ימשוך אחד אחד ואסור אחד אחד ואסור אחד אחד.

אם הקריב התערבות - לסובר בעלי חיים נדחים: אם הקריבו אינו מרצה. **לסובר בעלי חיים אינם נדחים:** אם הקריבו מרצה.

חטאת (העוף) שנתערב בעולה ועולה בחטאת - גם אחת בריבוא, ימותו כולם. ואם לא נמלך הכהן והקריב, **לסובר בעלי חיים אינם נדחים:** מרצה, לכן אם עשה למעלה - העולה כשירה והחטאת פסולה, עשאה למטה - החטאת כשירה והעולה פסולה, עשה אחת למטה ואחת למעלה, שניהם פסולות. שאני אומר חטאת קריבה למעלה ועולה למטה. **לסובר בעלי חיים נדחים:** בכל אופן פסולות.

שחוטים האם נדחה: גם הסובר שבעלי חיים אינם נדחים, מודה ששחוטים נדחים. **לחנן המצרי:** גם שחוטים אינם נדחים, שסובר שגם אם דם שיעיר הפנימי בכוס, ומת המשתלח, מבאי חבירו ומזווג לו. וכן סובר רבי אליעזר שאמר על אברי בעל מום ואברי הרבה עולות תמימות שנתערב, והקריב אחד מהראשים קודם שנמלך, שיקרבו כל הראשים.

זבחים דף ע"ד. יום ה' פרשת ויצא - ז' כסליו תשפ"ו

יום זה הוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה מרת הנידא ע"ה בת רבי יהושע אריה ז"ל

נלכ' ע' כסליו תשמ"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

דף ע"ד - ע"א

טבעת עבודת כוכבים שנתערב במאה טבעות, ונפלה אחת מהם לים הגדול - רבה בר אבוח: התיר למכור את כולם שניים שניים, שסובר רבי אליעזר שאיברי בעל מום שנתערב באברי עולות תמימות, והקריב אחד מהראשים קודם שנמלך, שיקרבו כל הראשים שניים שניים, שמאחר שאחד מהשניים אינו בעל מום, שהרי לא נתערב בו רק בעל מום אחד, אנו תולים שגם השני מהתמימות, והבעל מום כבר נקרב מתחילה. וכך גם כאן אם מוכר שניים, תולים אנו לומר שהטבעת של איסור נפלה לים. **ולתנא במשנה:** שזבחים שנתערב בהם שור הסקל ימותו כולם, אבל אם מת רק אחד מהם אין תולים לומר שהאיסור מת, אסור למכור כל הטבעות.

טבעת עבודת כוכבים שנתערב במאה טבעות, והלכו ארבעים למקום אחד, וששים למקום אחד - לרב: אם נפלו כל הארבעים למקום אחד - אינם אסורות, שאנו תולים לומר שהאיסור נמצא בששים שהם הרוב. ואם נפלו כל הששים למקום אחד - אסורות. ואם פירשה אחת מהששים - אינה אסורת, שאנו תולים לומר שהאיסור נשאר בחמישים ותשע שהם הרוב. **לשמאל:** אסורות בכל אופן, כי 'הנח לעבודת כוכבים שספיקה וספק ספיקה אסורה עד סוף העולם'.

ברכת מזל טוב חמה ולבבית למחזיקי עץ החיים וזיכוי הרבים
ה"ה בנימין בריזל - ביתר עילית. לרגל שמחת הולדת הבן.
ה"ה מרדכי ברנשטיין - ירושלים. לרגל שמחת הולדת הבן.
ה"ה בנימין ראזענבוים - לונדון. לרגל שמחת החללקה לבנו הי"ו.
שאו ברכה מאת השם יתברך, בזכות החזקת התורה וזיכוי הרבים תתברכו בברכה והצלחה בכל מעשי ידיכם מתוך אושר ועושר וסייעתא דשמיא מרוב כל בברכת המרכז העולמי להפצת 'סיכומי דף היומי' - מחודדים'

ספק ספיקא - לרבי יהודה: גם שאר איסורים אסורים בספק ספיקא - כגון רימוני באדן של ערלה או של תרומה, שאסורים בכל שהוא (שהם אחד מהדברים שאינם בטלים), ונפל אחד מהם לתוך ריבוא, ומריבוא לריבוא, כולם אסורים. **לרבי שמעון:** גם עבודה זרה אינה אסורת בספק ספיקא - כיצד, כוס של עבודת כוכבים שנפל לאוצר מלא כוסות - כולם אסורים. פירש אחד מהם לריבוא ומריבוא לריבוא - מותרים. וכן רימוני באדן שנפלו לריבוא - אסורים. נפלו מריבוא לתוך שנים (שהם רוב) ונעשו שלשה, ומשלשה למקום אחר - מותר.

ספק ספיקא לשמואל: לעניין עבודה זרה - סובר רבי יהודה שאוסר בספק ספיקא או כרבי אליעזר שאוסר ספק ספיקא בעבודה זרה, לעניין שאר איסורים - סובר רבי שמעון שאין אוסר בספק ספיקא.

דף ע"ד - ע"ב

חבית תרומה שנתערב במאה חביות (שהיא אחת מהדברים שאינם בטילות), ונפלה אחת מהם לים המלח - לריש לקיש: הותר כולם, שאנו תולים לומר שנפלה החבית האסורה. **'לרבה'** לא התיר ריש לקיש רק חבית, שמחמת גודל ניכר הנפילה, אבל לא בתאנה כיון שהיא קטנה ואין מקום חסרונה ניכר. **'לרבי יוסף'** התיר גם בתאנה, שכנפילתה כך עלייתה.

חבית תרומה שנפלה במאה חביות סתומות, ונפתחה אחת מהם - נוטל הימנה כדי דימוע ושותה. אבל לא יפתח לכתחילה.

חבית תרומה שנתערב במאה וחמישים חביות, ונפתחו מאה מהם - נוטל ממנה כדי דימוע ושותה, ושאר חביות - אסורים עד שיפתחו, ואין תולים לומר שהאיסור נמצא ברוב החביות שנפתחו.

נחלקו אמוראים באיזה אופן אפשר שיתערב טריפה בזבחים ואינה ניכרת:

א. לרבי ינאי: שנתערב נקובת הקוף בדרוסת הזאב - שאר אמוראים לא פירשו כמותו משום שיש היכר בין נקובת הקוף לדרוסת הזאב.

ב. לריש לקיש: שנתערב בנפולה, וסובר שלא די במה שעמדה על רגליה אחרי הנפילה, וגם אם הלכה צריכה בדיקה לאחר שחיטה - שאר אמוראים לא פירשו כמותו שסוכרים שאם הלכה אינה צריכה בדיקה.

ג. לרבי ירמיה: שנתערב בולד טריפה, וכרבי אליעזר שאינו קרב. שאר אמוראים - לא פירשו כרבי ינאי, שיש היכר בין נקובת הקוף לדרוסת הזאב, שזה נקבו משוך וזה עגול - שאר אמוראים לא פירשו כמותו משום שלא רצו להעמיד המנשה כרבי אליעזר.

זבחים דף ע"ה. יום ו' פרשת ויצא - ח' כסליו תשפ"ו

דף ע"ה - ע"א

נתערב קדשים בקדשים מין במינו: אם היה קרבן נשים - יקרבו לשם מי שהוא. **קרבן של אנשים -** לא, שצריך סמיכה, ואין אנו יודעים מי הוא בעליו.

קרבן יחיד שנתערב בקרבן יחיד, או קרבן ציבור שנתערב בקרבן ציבור, או קרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערב זה בזה: נתערב 'שחוטים כעין חיים', כגון כוסות בכוסות - נותן ד' מתנות מכל אחד. נתן מתנה מכל אחד - יצא, שכל הניתנים על מזבח החיצון שנתנם מתנה אחת כיפר. נתן שתי מתנות שהם ארבע מכולם - יצא. **נתערב שני הדמים בכוס אחד -** נותן ארבע מתנות מכולם. נתן מתנה אחת מכולם - יצא. **לרבי:** רואים את המתנה, אם יש בה כדי לזה וכדי לזה - כשירה, ואם לא - פסולה.

צלוחית של מי חטאת המוקדשים שנפל לתוכם מים אחרים כל שהוא - לרבי אליעזר: יזה שתי הזאות. ופירש רבי שלדבריו הזאה כל שהוא מטהרת, שאינה צריכה שיעור. והזאה אפשר שתהא מחצה כשר ומחצה פסול. ולא אמרה רבי רק לדברי רבי אליעזר, אבל **רבי בעצמו:** סובר שדמים שנתערבו רואים אם יש בנתינה כדי לזה וכדי לזה, והוא הדין לחאה. וליתרושן שרבי סובר כרבי אליעזר, ולא אמרה רק לעניין הזאה, אבל לא לענין תנית דם למזבח.

דף ע"ה - ע"ב

ככור ומעשר בעלי מומים - עושים תמורה. ותמורתם כיוצא בהם, לכן אין מאכילים תמורת ככור לנידות לבית שמאי, כשם שאין מאכילים הככור. ואין תמורת ככור נפדה לצאת מתורת ככורה לחולין ולחול קדושתו על המעות, כשם שבכור אינו נפדה, ואין תמורת ככור נשקל בליטרא כשם שבכור אינו נשקל.

התפיס ככור לבדק הבית - אין שוקלים אותו בליטרא, הגם שיהא ריווח להקדש אם ישקלו, שלא הקנה כהן זה לבדק הבית רק מה שקנו לו, והוא עצמו לא היה יכול לשקול אותו.

זבחים שנתערב בככור ובמעשר - ירעו עד שיסתאבו, ויאכלו בככור וכמעשר, כלומר שלא ישקלו אותם בליטרא, הגם שיש הפסד להקדש.

חטאת ואשם - אינם יכולים להתערב, שזה זכר וזה נקיבה. **חטאת ועולה -** אף על פי שקרבן החטאת נקיבה והעולה זכר, אפשר שיתערב אצל שיעיר נשיא שקרבן חטאת שלו זכר. **חטאת ואשם של שיעיר נשיא -** אף על פי ששניהם זכרים, ניכרים זה מזה, שזה יש לו שיעיר וזה צמר. **פסח ואשם -** אף על פי שזה בן שנה וזה בן שתיים, אפשר שיתערב אצל אשם נזיר ומצורע שבני שנה הם. ועוד, שיש בן שנה הנראה כבן שתיים, ויש בן שתיים הנראה כבן שנה.